

KLÁ•Ā TER

ĀšterĀ½, 28 prosinec 2010

NáklaĀ•ák zastavil v nĀ›jaké ulici a z prvního patra nade mnou vyhlídla blonĀ•atá holka. LeĀ¾el jsem na korbĀ› na dekách s baĀ•ohem pod hlavou a nemohlo mi být líp. NáklaĀ•ák mĀ› sebral na zaĀ•átku okresky.

Pak jsme poĀ™ád jeli nĀ›jakými lesy a já si v závĀ›tĀ™í kabiny pokuĀ™oval a stĀ›ny vzduchu mi braly modrej kouĀ™ po a tak se mi vybavily ty Leonardovy vzduchový proudy a byl sem odpoĀ•atej a všemu sem rozumĀ›l, ale vĀ›bec mi na tom nezáleĀ¾elo. TeĀ• byl taky klid a cejtíl sem se jak v dĀ›tský ohrádce, a tak sem na tu holku zamával a ona mi taky zamávala a koukala na mĀ› a já koukal po opadané omítce a najednou to zaĀ•alo uĀ¾ bejt nĀ›jaký divný. ZaĀ•al sem si pĀ™ehazovat nohy a leĀ¾elo se mi nepohodlnĀ› a ona furt na mĀ› koukala a uĀ¾ mĀ› to zaĀ•alo štvát. Najednou z ka vylít Ā™idiĀ• jak Ā•ertík a zaĀ™val: „Sakra, sme na místĀ›!“ a zase zalít okýnkem dovnitĀ™. Vyhodil sem batoh a spadnul za ním a upaloval pryĀ• a na zádech mĀ› lechtal pohled tý holky a kluci uĀ¾ byli na fleku, a tak sme dali krok kamsi dál. Za mĀ›stem nás nĀ›jaký holky zasazený a rostoucí v kedlubnovým poli podezĀ™ívaly otázkama, esli máme paruky, a tak sme jim sprostĀ› vynadali, protoĀ¾e byly zrovna takový jako ti ostatní, co vĀ›dĀ›li, Ā¾e nemáme, ale nĀ›jak jim to do toho jejich pitomýho mozku nechĀ›lo lízt. Všecky byly opálené na krku jak ještĀ›rky a vonĀ›ly hlínou, a tak sme jim nakonec odpustili. Silnice se táhla po vlnité krajinĀ›, kde u kraje silnice v hromadách stĀ›rku rostly takové fialové hebké kvĀ›ty, které zdálky vypadaly jako inkoustem nasáklá mlha. Sem tam trĀ•el z krajiny jehliĀ•natej strom, vĀ¾dycky z jedné strany ošlehanej vĀ›trem. Byla to prostydlá pohraniĀ•ní krajina a vítr mĀ›l ještĀ› takovou syrovou vĀ›ni a byl Ā•istej a zdravej a bez zábran foukal i skrz nás. Chvilí pršelo, a tak sme se schovali pod jeden takovej osamĀ›lej strom, a neĀ¾ staĀ•il promoknout, déšt uĀ¾ byl zase pryĀ• a tráva se tĀ™pytila a omývala nám zaprášené boty a my na strom společnĀ› Ā•Ā•rali a vylezlo slunko a taky bylo takové syrové. UĀ¾ ani nevím, jak dlouho sme byli na cestě pĀ™ipadlo mi to jako vĀ›Ā•nost a celou tu dobu byly kolem nás lesy a památky a zajímavý lidi a rána a veĀ•ery u ohníĀ•ku a obĀ•as déšĀ•, a ostatní vĀ›ci nám byly naprosto lhotejné. VĀ•era jsme se ubytovali v jednom opuštĀ›nym baráku s rozbitejma oknama a rozbitejma kamnama a vykradenou tmavou pĀ•dou vonící po prachu a v koutĀ› první místnosti byli nastĀ›hovaní rezaví mravenci. Hodili sme jim tam cukr a pak na nĀ› stĀ™íkali benzin a zapalovali a zamaĀ•kávali zapalovaĀ•em. Kroutili sebou a mrskali a na podlaze nakreslilo slunce prouĀ¾ek teplého svĀ›tla a ti mravenci, co tam zĀ•stali leĀ¾et, byli ještĀ› rezavĀ›jší a my si pĀ™ipadali jako vítĀ›zové a uspokojili sme svoji nenávisť z dĀ›tství, kdy rez mravenec je úhlavní nepĀ™itel. Ráno se mravenci uĀ¾ neukázali a nechali tam své kolegy leĀ¾et mrtvé, a tak sme je nenávidĀ›li ještĀ› víc. Ty Ā¾ivý. VesniĀ•ka mĀ›la pár nĀ›meckejch opuštĀ›nejch bará•kĀ• a nad tím klášter s dĀ™evĀ›nejma varhanama a vypadal mohutnĀ› a jako by zakonĀ•oval veškerou mnohoobraznost krajiny; byla to masa, ke které se všechno obracelo, a alespoĀ• pro mĀ› to nacházelo teprve tady smysl. Kousek dál byl starej zarostlej hĀ™bitov s pískovcovýma pomníkama popsanejma švabachem a na jednom tom pĀ™evráceným se udĀ›lalo jezírko prĀ›zraĀ•né vody a tĀ›snĀ› pod hladinou leĀ¾ely bílý kĀ™emínky a nĀ›který byly podbarvený nĀ›Ā•im Ā•er otíralo o prsty, a potom se mi na ukazováĀ•ku tĀ™pytila kapka a tĀ™pytila se zrovna tak syrovĀ›, jako to slunce, co se uĀ¾ chystalo zapadat. Tady mĀ›li mnichové jistĀ› políĀ•ko a v zákrutu cesty, co kliĀ•kovala mezi suchými loukami, byl pĀ™ev patník s letopoĀ•tem 1547. Pak sem se zvedl a šel ke klášteru a chtĀ›l si ho prohlídnout, dokud je svĀ›tlo. Zdvíhal se k nebi, pevnej jako skála a chtĀ›l na mĀ› poĀ™ád padat a z jedné strany byl buldozĀ•rama oloupanej o ostatní budovy, ale poĀ™ád byl pevnej jak skála, i kdyĀ¾ uĀ¾ byl jenom sám a zaĀ•inal se mi uĀ¾ pomalu ztrácet v soumraku, a najednou uĀ¾ nebyl pevnej jak skála a uĀ¾ to byl jen pískovcovej pĀ™elud, kterej uĀ¾ se ani namĀ› nepokládal. Vedle stará lípa a spolu k sobĀ› patĀ™ily jako hudba a posluchaĀ• a jeden bez druhýho by jistĀ› neexistovaly a tím Ā•istým vzduchem byly k sobĀ› srostlý neviditelnýma rukama a byly srostlí s tím vším okolo. Vlezl sem si do dutiny tý lípy a koukal na šílenĀ› vysokou prĀ›Ā•elní stĀ›nu s rozsáhlým reliéfem a cítil, Ā¾e ta lípa pamatovala ještĀ› gotický kostel a hus byla taková umakaná tĀ›ma vĀ›kama a tady sem teprv cejtíl všechny ty doby, co špatní i dobĀ™í spisovatelé a malíĀ™i úplnĀ› zniĀ•ili. Škvírou sem vidĀ›l kousek erbu a opadanou omítku, která vypadala spíš jako jizvy po stĀ™elách z mušket, a pod tím se mĀ›ly Ā¾luté pískovcové kvádry a kolem nich záĀ™íla Ā•ervená omítka, skoro uĀ¾ Ā•erná. StĀ›nu a všechno její dĀ›ní a vyprávĀ›ní a vĀ›dĀ›ní a vidĀ›ní a Ā¾ivost zakonĀ•oval trójhelník štů stavba se zdála nezĀ™řitelná a nad vším byla tmavá modĀ™ a mĀ›l sem dojem, Ā¾e se jí prozobávají hvĀ›zdy. sem k rybníku a tráva uĀ¾ zaĀ•ívala svĀ›j veĀ•erní rozhovor a od kláštera tekl potĀ•ek zarostlý lopouny. Tekl ze studánky obklopené bajkami o zdraví a kráse, ale kdyĀ¾ sem to všechno odeĀ•etl, tak tam byla krásná prĀ›zraĀ•ná voda a na dnĀ› se zubily Ā•ervené rezavé plechovky, a kdyĀ¾ sem z neviditelné hladiny usrkával, zaĀ•al sem ztrácet pĀ•du pod nohama a pocit gravitace. Kolem rybníka se toĀ•ila silnice okrajovaná Ā•ernobílými patníky a sedl sem si do škváry, mezi tu fialovou mlhu, která teĀ• zaĀ•ala kolem sebe vydávat záĀ™, a takové jakoby neviditelné provazy mĀ› táhly pĀ™es rybník ke klášteru, kterej si pohodlnĀ› sedĀ›l a oddychoval a odfukoval od sebe páru, která šla z lesĀ•. PĀ™ipomínalo mi to zmatení myslí po všech tĀ›ch obdobích Ā•istých slohĀ• a jak nejedno nevĀ›dĀ›li jak dál, ale umĀ›li uĀ¾ poĀ•ítat a myslet a najednou se toho lekli a sešli potom z cesty a ten klášter se mi zdál posledním patníkem na tý široký, ale ztrácející se cestĀ› lidiĀ•ek. Lidi nĀ›jak nevĀ›dĀ›li jak dál, a tak se rozbĀ› po krajinĀ› a bloudí po ní a volají a kĀ™iĀ•í a neslyší se, a kdyĀ¾ se potkávají, tak si nerozumí, nebo se zase moc milují nevidí se a niĀ•emu uĀ¾ nerozumí a improvizují svý lidství. Snad u toho patníku zahlídli svou moc poráĀ¾et všechno, c jim stojí v cestĀ›, a Ā™ekli si, Ā¾e cesta mĀ•Ā¾e být všechno, a tak šli všechno poráĀ¾et a podmaĀ•ov najednou zĀ•stávali sami v krajinĀ›, nĀ›kdy jich bylo víc a potom bloudili a chodili dokola a obĀ•as nĀ›kdo narazil na starou cestu, a tak po ní šel, ale potom taky umĀ™el, aniĀ¾ nĀ›kam došel. ZemĀ›koule je veliká matka, její zdivoĀ•ely, protoĀ¾e je zaĀ•ala rozmazlovat, a kdyĀ¾ si toho všímila, dĀ›tiĀ•ky uĀ¾ si tvrdošíjnĀ› vydupávaly s vydobyté právo a nikdo uĀ¾ si nepamatuje proĀ•, ale najednou si nerozumĀ›li. DítĀ› zmatené, osamocené, s potĀ™ebou ovĀ› si sebe sama tápe v cizím svĀ›tĀ›, bez lásky a úcty jen se svým strachem o sebe a o to okolní, protoĀ¾e neví odkud vítr vane a proĀ• a jestli je to vítr, a není návratu, poĀ™ád mu bude nĀ›co chybĀ›t a kolem sebe bude mít plno bílejších míst. Snad pĀ™í umírání, pĀ™í návratu ke svojí matce trochu pochopí, ale nemá uĀ¾ sílu zvrátit ten omyl, omluvit se všem, co kolem

nějak ve věru dýchal, a on už si vařil polívku a vzal si šupan, aby mu nebyla zima, a neslyšel a neviděl a má ani neuvěřoval, protože má ten hlad a jestli je to ten pravej hlad, a proti těm dýchajícím ústám ve věru se ohradil tyťmi stěny. Snad te to věchno vidí, kdy to nemá čas vyslovit, nemá čas říct, že te je zase synem své matky nad ním drží ochrannou ruku smrt a ta mu vzala slova, jen oči vřídí, ale okolní ořím nevřídí, neměli nikdy d vod vřídí obchází neznámý strach. Tak si řijí a umírají věchni sobě odcizení a snad jednou někdo přijde k zapomenutému ramenu v neposkvrněném zákoutí, pozná, odkud řeka bere sílu, snad tady vzplane ta stará jiskřerka a ten lověk pochopí, a snad začne na kopci, obklopen posměchem druhých, stavět lože. Opřel sem se rukama do sypkého věru a vstal. Byla už tma a koukal sem na hvězdy, který sou vlastně planety a měl sem jistotu, že nikde není taková zem jako tady, že je to věru jiné a že jsou vlastně nekonečné možnosti. Šel jsem pomalu k nářem baráku a v rybníku se ty planety zrcadlily a propadaly na druhou stranu země koule a občas je rybička, co vyskočila nad hladinu, zase poslala zpátky na oblohu, kde není nahoře ani dole. Z něho nic se ze tmy vynořily dvě postavy. Ona seděla na patníku a on pod ní a kouřili. "Čekáte na stopa?" Holka kejvla hlavou, nebo sem má alespoň dojem, že jo. "Jestli chcete, počte se mnou. Máme bejvák." "Dík ale jedem dál. Krapet to tady stojí za ho.no," řikal hoch a holka mu zastavila ruku ve vlasech. Vzádu se zvedly k nebi dva pruhy světla a pak na nás posvítily. Je světilo dlouho a měl sem dojem, jako by auto věbec nejelo. Potom bylo tady a oni zamávali a nasedli a jeli dál. Beze slova. Po silnici odjela dvě červená světla. Šel sem domů a jak se mi ulevilo. Přidal sem do kroku a potom utíkal a cítil sem, jak mi plandaj vlasy, a dostal sem krutý hlad. Jaroslav Hutka, 1964